

PUHEENJOHTAJAN PÄÄTELMÄT

LAEKENIN EUROOPPA-NEUVOSTO

14. JA 15. JOULUKUUTA 2001

1. Laekenissa 14. ja 15. joulukuuta kokoontunut Eurooppa-neuvosto antoi uusia sysäyksiä vahvistaakseen Euroopan unionin yhdentymiskehitystä hetkenä, jona unioni ottaa käyttöön yhteisen rahan, sen laajentumisesta on tulossa peruuttamaton ja se käynnistää tärkeän keskustelun tulevaisuudesta.
2. Ennen Eurooppa-neuvoston kokouksen alkua Euroopan parlamentin puhemiehen Nicole Fontainen kanssa vaihdettiin näkemyksiä kokouksen pääaiheista.

I UNIONIN TULEVAISUUS

Laekenin julistus

3. Nizzassa hyväksytyjen päätelmien perusteella Eurooppa-neuvosto antoi liitteessä I olevan julistuksen. Julistus ja siitä johtuvat uudet näkymät merkitsevät kansalaisten kannalta ratkaisevaa askelta kohti yksinkertaisempaa unionia, joka pyrkii entistä määrätietoisemmin saavuttamaan päätavoitteensa ja on aiempaa korostetummin osana maailman tapahtumia. Varmistaakseen seuraavan hallitustenvälisen konferenssin mahdollisimman laajan ja avoimen valmistelun Eurooppa-neuvosto päätti kutsua koolle valmistelukunnan, jonka puheenjohtajana on Valéry Giscard d'Estaing ja varapuheenjohtajina Giuliano Amato ja Jean-Luc Dehaene. Kaikki ehdokasvaltiot osallistuvat valmistelukunnan työhön. Samaan aikaan valmistelukunnan kanssa toimii keskustelufoorumi, jossa voidaan jäsentää ja laajentaa unionin tulevaisuudesta jo aloitettua julkista keskustelua.
4. Jo valmistelukunnan työn aikana voidaan toteuttaa joitakin toimenpiteitä perussopimuksia muuttamatta. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto toteaa olevansa tyytyväinen eurooppalaista hallintotapaa koskevaan komission valkoiseen kirjaan samoin kuin neuvoston pääsihteerin aikomukseen tehdä ennen Barcelonan Eurooppa-neuvoston kokousta ehdotuksia neuvoston rakenteiden ja toiminnan mukauttamisesta laajentumiseen. Eurooppa-neuvosto tekee Sevillan kokouksessaan tästä johtopäätökset tulevaa toimintaa ajatellen. Eurooppa-neuvosto suhtautuu myönteisesti myös korkean tason neuvoa-antavan työryhmän (Mandelkern-ryhmän) loppuraporttiin säädösten laadusta sekä komission tiedonantoon säädösten yksinkertaistamisesta, jonka pitäisi johtaa konkreettisen toimintasuunnitelman laatimiseen vuoden 2002 alkupuoliskolla.

Euroon siirtyminen

5. Euroseteleiden ja -metallirahojen käyttöön ottaminen 1. tammikuuta 2002 on Euroopan rakentamisen kannalta ensisijaisen tärkeän historiallisen kehityksen huipentuma. Kaikin mahdollisin tavoin on pyritty varmistamaan, että euron käyttöönotto käytännössä onnistuisi. Tämän pitäisi helpottaa euron käyttämistä kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla. Euroalue tuo vastaisuudessa vakautta siihen osallistuville maille suojaten niitä keinottelulta ja rahoitusmarkkinoiden häiriöiltä. Se vahvistaa sisämarkkinoita ja edesauttaa kestävästä kasvusta edistävien talouden perustekijöiden pitämistä terveisinä. Euro lähentää toisaalta unionin kansalaisia antaen konkreettisen ja näkyvän osoituksen yhteisen Euroopan rakentamishankkeesta. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä neuvoston ja Euroopan parlamentin äskettäin antamaan asetukseen, jolla pyritään vähentämään huomattavasti rajatylittävien euromääräisten maksujen kustannuksia.

Yhteinen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka

6. Eurooppa-neuvosto antoi liitteessä II olevan julkilausuman Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikan toimintakyvystä ja hyväksyi puheenjohtajavaltion selvityksen. Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikan jatkuva kehittyminen, sekä siviilialan että sotilaallisen toimintakyvyn vahvistaminen ja asianomaisten unionin rakenteiden perustaminen sekä Brysselissä 19. marraskuuta 2001 pidetyt sotilaallisia voimavaroja ja poliisivoimavaroja käsitelleet konferenssit mahdollistavat sen, että unioni pystyy nyt toteuttamaan kriisinhallintaoperaatioita. Unioni on vakaasti päättänyt saattaa pikaiseen päätökseen järjestelyt Naton kanssa. Näillä vahvistetaan Euroopan unionin voimavaroja toteutettaessa kaikkiin Petersbergin tehtäviin liittyviä kriisinhallintaoperaatioita. Samoin Nizzan järjestelyiden toteuttaminen kumppaneiden kanssa vahvistaa unionin mahdollisuuksia toteuttaa kriisinhallintaoperaatioita. Kehittämällä käytössään olevia voimavaroja unioni voi vähitellen vastata yhä monimutkaisemmista operaatioista.

Laajentuminen

7. Komission asiakirja "Kohti onnistunutta laajentumista", määräaikauskertomukset ja tarkistettut liittymiskumppanuudet muodostavat vakaat puitteet vääjäämättä etenevän liittymiskehityksen onnistumiselle. Berliinin Eurooppa-neuvosto vahvisti rahoituspuitteet, jotka mahdollistavat laajentumisen.

8. Viime kuukausien aikana neuvotteluissa on edistytty huomattavasti ja viiveitä on kurottu umpeen. Euroopan unioni on päättänyt viedä liittymisneuvottelut tuloksekkaaseen päätökseen vuoden 2002 loppuun mennessä niiden ehdokasvaltioiden kanssa, jotka ovat valmiita liittymään, jotta ne voisivat osallistua unionin jäsenenä Euroopan parlamentin vaaleihin vuonna 2004. Kunkin maan ehdokkuutta tarkastellaan kyseisen maan ansioiden mukaan eriyttämisperiaatteen mukaisesti. Eurooppa-neuvosto toteaa olevansa yhtä mieltä komission selvityksen kanssa, jossa arvioidaan, että jos neuvottelujen ja uudistusten tahti jatkuu ehdokasvaltioissa nykyisellään, Kypros, Latvia, Liettua, Malta, Puola, Slovakia, Slovenia, Tšekki, Unkari ja Viro voisivat olla valmiita liittymään. Eurooppa-neuvosto arvostaa Bulgarian ja Romanian ponnisteluja ja kannustaa niitä jatkamaan tällä tiellä. Näiden maiden erityinen tukeminen edellyttää tarkkaa kehystä, joka sisältää aikataulun ja tarkistetun etenemissuunnitelman siten, että tavoitteena on neuvottelujen aloittaminen näiden maiden kanssa kaikista luvuista vuonna 2002.
9. Ehdokasvaltioiden on jatkettava tarmokkaasti ponnistelujaan erityisesti hallinnollisten ja oikeudellisten valmiuksien saattamiseksi vaaditulle tasolle. Komissio esittää Sevillan Eurooppa-neuvostolle kesäkuussa 2002 selvityksen instituutioiden vahvistamista koskevan toimintasuunnitelman toteuttamisesta.
10. Nizzan Eurooppa-neuvoston vahvistamaa etenemissuunnitelmaa sovelletaan edelleen kaikilta osin. Komissio esittää vuoden 2002 alussa yhteiset kannat maataloutta, aluepolitiikkaa ja talousarviokysymyksiä koskevista luvuista tällä hetkellä voimassa olevan säännösten pohjalta ja Berliinissä vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Liittymissopimusten tekstien valmistelu alkaa vuoden 2002 alkupuoliskolla.
11. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen Kyproksen kreikkalaisen ja turkkilaisen yhteisön johtajien äskettäisiin tapaamisiin ja kannustaa heitä jatkamaan työskentelyään kokonaisratkaisun löytämiseksi Yhdistyneiden Kansakuntien avulla asiaa koskevien Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselmien mukaisesti.
12. Turkki on edistynyt liittymiselle asetettujen poliittisten kriteerien noudattamisessa erityisesti hyväksymällä äskettäin perustuslain muutoksen. Näkymät liittymisneuvottelujen aloittamisesta Turkin kanssa ovat siten parantuneet. Turkkia kannustetaan edelleen edistymään taloudellisten ja poliittisten kriteerien noudattamisessa, eritoten ihmisoikeuksien osalta. Turkin liittymistä edeltävän strategian tulisi merkitä uutta vaihetta arvioitaessa Turkin valmiutta soveltaa yhteisön säännöstöä.

II EUROOPAN UNIONIN TOIMET YHDYSVALLOISSA 11. SYYSKUUTA TEHTYJEN TERRORI-ISKUJEN JOHDOSTA

Unionin toiminta Afganistanissa

13. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen Bonnissa 5. joulukuuta 2001 allekirjoitettuun sopimukseen väliaikaisista järjestelyistä, joita sovelletaan Afganistanissa siihen asti, kunnes pysyvät valtioinstituutiot perustetaan uudelleen. Se kehottaa kaikkia afganistanilaisia ryhmiä panemaan kyseisen sopimuksen täytäntöön.
14. Eurooppa-neuvosto sitoutui osallistumaan kansainvälisen yhteisön ponnisteluihin vakauden palauttamiseksi Afganistaniin Bonnin konferenssin tulosten pohjalta ja Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston asiaa koskevien päätöslauselmien mukaisesti. Eurooppa-neuvosto tukee sellaisten kansainvälisten turvallisuusjoukkojen toimintavalmiuteen saattamista, joiden tehtävänä olisi Yhdistyneiden Kansakuntien päätöslauselman mukaisesti edistää Kabuliin ja sen ympäristöön sijoittautuneiden afganistanilaisten ja kansainvälisten hallintojen turvallisuutta sekä osallistua uusien afganistanilaisten turvallisuusjoukkojen ja sotilasvoimien perustamiseen ja niiden kouluttamiseen. Unionin jäsenvaltiot harkitsevat, millä tavoin ne osallistuvat näihin joukkoihin. Unionin jäsenvaltioiden osallistuminen näihin kansainvälisiin joukkoihin on vahva signaali niiden halusta ottaa vastatakseen laajemmin kriisinhallinnasta ja vaikuttaa näin Afganistanin vakauttamiseen.
15. Afganistanin kansan tarpeet ovat kiireellisiä, minkä vuoksi humanitaarinen apu on ehdottomasti ensi sijalla. Apu on toimitettava perille, erityisesti pakolaisille ja siirtymään joutuneille henkilöille, jatkuvasti muuttuvan tilanteen edellyttämällä tavalla mahdollisimman tehokkaasti ja koordinoitusti. Euroopan unioni on jo osoittanut tai on valmis osoittamaan humanitaariseen apuun 360 miljoonaa euroa, josta 106 miljoonaa euroa maksetaan yhteisön talousarviosta.

16. Yli kaksikymmentä vuotta kestänyt sota ja poliittinen epävakaus ovat tuhonneet Afganistanin yhteiskunnan rakenteet, sekoittaneet täysin julkisten laitosten ja viranomaisten toiminnan ja aiheuttaneet suunnatonta inhimillistä kärsimystä. Euroopan unioni tulee auttamaan Afganistanin kansaa ja sen uusia johtajia maan jälleenrakentamisessa ja mahdollisimman nopean demokratiaan paluun edistämisessä. Erityistä huomiota on kiinnitettävä naisten asemaan. Kunnostustoimet ja jälleenrakentaminen edellyttävät tiivistä kansainvälistä yhteistyötä ja koordinointia. Euroopan unioni on nimennyt erityisedustajakseen Afganistaniin Klaus-Peter Klaiberin, joka toimii yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan alaisuudessa. Unioni on yksi puheenjohtajista Brysselissä 21. joulukuuta pidettävässä johtoryhmän ensimmäisessä kokouksessa Afganistanin poliittisen uudistumisen tukemiseksi ja avunantajien toimien koordinoinnin parantamiseksi ennen Tokiossa tammikuussa 2002 pidettävää ministerikonferenssia. Kyseisissä kokouksissa Euroopan unioni sitoutuu tarpeiden edellyttämiin toimiin erityisesti Yhdysvaltojen, arabimaiden ja Japanin rinnalla.

Terrorismin torjuminen

17. Euroopan unioni ilmaisee uudelleen täyden solidaarisuutensa Yhdysvaltain kansaa ja kansainvälistä yhteisöä kohtaan terrorismin torjunnassa, kun se toteutetaan yksilön oikeuksia ja vapauksia kunnioittaen. Syyskuun 21. päivänä hyväksytyn toimintasuunnitelman täytäntöönpano sujuu asetetun aikataulun mukaisesti. Tähänastinen edistyminen osoittaa, että tavoitteet tullaan saavuttamaan. Eurooppalaista pidätysmääräystä koskeva sopimus on ratkaiseva edistysaskel. Terrorismirikosten yhteinen määrittely, luettelon laatiminen terroristijärjestöistä, -ryhmistä, -yhteisöistä ja terroristeista, erikoisyksiköiden välinen yhteistyö sekä varojen jäädyttämistä koskevien säädösten antaminen Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1373 seurauksena ovat konkreettisia toimia terrorismin torjumiseksi. Eurooppa-neuvosto kehottaa neuvostoa ja komissiota viimeistelemään nopeasti ohjelman jäsenvaltioiden välisen yhteistyön parantamiseksi tapauksissa, joissa on olemassa uhka biologisten ja kemiallisten aineiden käytöstä. Kyseistä yhteistyötä on tarkoitus toteuttaa Euroopan pelastuspalveluviraston toiminnan yhteydessä.
18. Euroopan unioni katsoo, että syyskuun 11. päivän iskujen ilmailualaan kohdistuneet vaikutukset on korjattava kaikkien jäsenvaltioiden nopealla ja koordinoitulla toiminnalla.

III TALOUDELLINEN JA SOSIAALINEN KEHITYS SEKÄ KESTÄVÄ KEHITYS

Yleinen taloustilanne ja näkymät

19. Euroopan unionin talous on parhaillaan hidastuneen kasvun ja epävarmuuden vaiheessa, joka johtuu sekä yleisestä talouskasvun hidastumisesta että kysynnän vähenemisestä. Talouden odotetaan kuitenkin alkavan asteittain elpyä vuoden 2002 kuluessa. Käytettävissä olevat tulot kasvavat inflaation heikentymisen ja useissa maissa toteutettujen verohelpotusten ansiosta. Finanssipolitiikan tavoitteena on terveen julkisen talouden ylläpitäminen. Sen tuloksena pitkät korot ovat laskeneet, mikä auttaa vahvistamaan kysyntää. Vakaus- ja kasvusopimuksen puitteissa on jo edistytty julkisen talouden tasapainottamisessa, minkä ansiosta finanssipolitiikalla pystytään nyt torjumaan talouskasvun hidastumista automaattisten vakauttajien avulla samalla kun talouden tasapaino pysyy keskipitkän aikavälin tavoitteena. Luottamuksen on perustuttava johdonmukaisesti täytäntöön pantavaan talouspoliittiseen strategiaan, joka on määritelty talouspolitiikan laajoissa suuntaviivoissa ja jonka päätavoitteet ovat makrotalouden vakaus ja rakenneuudistukset, joilla pyritään lisäämään työllisyyttä ja unionin kasvupotentiaalia. Eurooppa-neuvosto hyväksyi Ecofin-neuvoston selvityksen säästöjen verotuksesta.
20. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen Dohan ministerikokoukseen, jonka tuloksena aloitettiin kattavien kauppaneuvottelujen uusi kierros, joka perustuu vapauttamisen ja sääntelyn väliseen tasapainoon ja jossa otetaan huomioon kehitysmaiden edut sekä edistetään niiden kehittymismahdollisuuksia. Euroopan unioni haluaa määrätietoisesti edistää neuvottelukierroksen sosiaalista ja ympäristöulottuvuutta.

Lissabonin strategia

21. Barcelonassa 15. ja 16. maaliskuuta 2002 pidettävässä Eurooppa-neuvostossa arvioimme edistymistämme kohti Lissabonissa määriteltyä strategista päämäärää eli kehittymistä maailman dynaamisimmaksi tietoon perustuvaksi taloudeksi sekä täystyöllisyyden saavuttamista vuoteen 2010 mennessä ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden vahvistamista. Sovimme myös strategian toteuttamiseksi tarvittavista ensisijaisista konkreettisista toimista. Kasvun hidastumisen johdosta on entistä tärkeämpää toteuttaa Lissabonissa ja Tukholmassa sovitut rakenneuudistukset ja osoittaa, että talous- ja sosiaaliasioita sekä kestävä kehitystä koskeva asialistamme on edelleen merkittävä Euroopan kansalaisten ja yritysten kannalta. Meidän olisi käytettävä sovittuja rakenteellisia indikaattoreita edistyksen arvioimiseksi ja toimintamme suuntaamiseksi. Jotta Eurooppa-neuvosto saisi kokonaiskuvan tilanteesta ja jotta varmistettaisiin sen päätösten johdonmukaisuus, eri valmisteluprosesseissa on suuntauduttava kohti kevään Eurooppa-neuvostoa.
22. Tukholman Eurooppa-neuvoston jälkeen on edistytty Lissabonin strategian eri osa-alueilla. Kolmekymmentä vuotta kestäneiden keskustelujen jälkeen on päästy sopimukseen eurooppayhtiöstä. Sopimukseen on päästy postipalvelujen vapauttamisesta sekä televiestintäalaa koskevasta direktiivipaketista. Useiden käyttöön otettujen taloudellisten ja sosiaalisten rakenneindikaattorien ansiosta, joihin kuuluvat myös työn laatua sekä köyhyyden ja syrjäytymisen torjuntaa mittaavat indikaattorit ja kestävä kehitystä koskevat keskeiset indikaattorit, saadaan aiempaa selvempi kuva kunkin jäsenvaltion saavuttamista tuloksista. Komissio laatii näiden pohjalta yhteenvetoraporttinsa, joka annetaan tammikuussa 2002.

Työllisyys

23. Lissabonin strategialla pyritään palauttamaan unionin edellytykset täystyöllisyyteen. On ponnisteltava entistä voimakkaammin, jotta Lissabonissa hyväksytty 70 prosentin työllisyysaste saavutetaan vuoteen 2010 mennessä. Tämän on oltava Euroopan työllisyysstrategian ensisijainen tavoite. Työmarkkinaosapuolet ilmoittivat 13. joulukuuta 2001 pidetyssä sosiaaliasioiden huippukokouksessa olevansa halukkaita kehittämään sosiaalista vuoropuhelua laatimalla monivuotisen työohjelman ennen vuoden 2002 lopussa pidettävää Eurooppa-neuvoston kokousta. Ne korostivat myös sitä, että Lissabonin strategian eri näkökohtia koskevaa kolmikantaista neuvottelumenettelyä on kehitettävä ja jäsennettävä aiempaa paremmin. On sovittu, että vastaava sosiaaliasioiden huippukokous pidetään jatkossa ennen jokaista kevään Eurooppa-neuvostoa.

24. Eurooppa-neuvosto hyväksyy työllisyyden suuntaviivat vuodeksi 2002, yksittäisille jäsenvaltioille osoitetut suositukset ja yhteisen työllisyysraportin, joista neuvosto on päässyt yhteisymmärrykseen. Nämä päätökset ovat osoitus Euroopan unionin halusta jatkaa työmarkkinoiden rakenneuudistustoimia sekä sen pyrkimyksestä kohti täystyöllisyyttä ja työn laatua koskevien tavoitteiden saavuttamiseen huolimatta maailmanlaajuisen talouskehityksen hidastumisesta.

Euroopan sosiaalisen mallin toteuttaminen käytännössä

25. Työ- ja sosiaalilainsäädännön alalla Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille neuvoston ja Euroopan parlamentin välisen poliittisen yhteisymmärryksen direktiivistä, joka koskee työntekijöille tiedottamista ja heidän kuulemistaan, sekä neuvoston poliittisen yhteisymmärryksen yhteisestä kannasta direktiiviksi, joka koskee työntekijöiden suojaa työnantajan maksukyvyttömyystilanteessa. Eurooppa-neuvosto korostaa työmarkkinaosapuolten riitojen ja erityisesti valtioiden rajat ylittävien työriitojen ennaltaehkäisemisen ja ratkaisemisen tärkeyttä vapaaehtoisuuteen perustuvien sovittelumenettelyjen avulla, joista komissiota on pyydetty esittämään keskusteluasiakirja.
26. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille yleishyödyllisiä palveluita koskevat neuvoston päätelmät sekä asiaa koskevan neuvoston ja komission yhteisen selvityksen, joita arvioidaan yhteisön tasolla niiden toimivuuden ja kilpailuun kohdistuvien vaikutusten osalta. Eurooppa-neuvosto kehottaa komissiota laatimaan suuntaviivat valtiontuesta yleishyödyllisten palvelujen velvoitteista huolehtiville yrityksille.
27. Eurooppa-neuvosto panee mielenkiinnolla merkille miesten ja naisten välisen tasa-arvon periaatteen huomioon ottamisen talouspolitiikan laajoissa suuntaviivoissa ja Euro–Välimeri-kumppanuudessa sekä luettelon miesten ja naisten välisiä palkkaeroja kuvaavista indikaattoreista.
28. Ensimmäinen yhteinen raportti sosiaalisesta osallisuudesta ja määritelmä yhteisistä indikaattoreista ovat Lissabonissa määritellyn politiikan tärkeitä osa-alueita köyhyyden poistamiseksi ja sosiaalisen osallisuuden edistämiseksi, terveys ja asuminen mukaan luettuina. Eurooppa-neuvosto korostaa tarvetta tehostaa tilastointia ja kehottaa komissiota ottamaan ehdokasvaltiot vähitellen mukaan tähän prosessiin.

29. Eurooppa-neuvosto panee merkille poliittisen yhteisymmärryksen, joka koskee sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisen ulottamista kolmansien maiden kansalaisiin ja kehottaa neuvostoa antamaan mahdollisimman pian tarvittavat säännökset.
30. Eurooppa-neuvosto pani merkille sosiaalisen suojelun komitean ja talouspoliittisen komitean yhteisen raportin eläkkeistä. Eläkkeiden riittävyys, eläkejärjestelmien kestävyys ja niiden uudistaminen sekä lisäeläkejärjestelmien piiriin pääsyn parantaminen ovat erityisen tärkeitä lisääntyvien tarpeiden huomioon ottamiseksi. Eurooppa-neuvosto kehottaa neuvostoa noudattamaan samankaltaista lähestymistapaa terveyden- ja vanhustenhuoltoa koskevan raportin valmistelussa komission tiedonannon perusteella. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä siihen, miten Euroopan yhdentyminen vaikuttaa jäsenvaltioiden terveydenhuoltojärjestelmiin.

Tutkimus ja kehitys

31. Lissabonin Eurooppa-neuvosto muistutti, että innovaatioita olisi kannustettava, erityisesti ottamalla käyttöön yhteisöpatentti, jonka oli määrä olla käytettävissä vuoden 2001 lopulla. Eurooppa-neuvosto pyytää sisämarkkinaneuvostoa kokoontumaan 20. joulukuuta, jotta päästäisiin erityisesti puheenjohtajavaltion asiakirjan ja jäsenvaltioiden muiden pohdintojen pohjalta sopimukseen joustavasta välineestä, joka olisi mahdollisimman huokea ja noudattaisi jäsenvaltioiden yritysten välistä syrjimättömyysperiaatetta ja varmistaisi korkean laadun.
32. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen neuvoston vahvistamaan yhteiseen kantaan tutkimuksen ja kehityksen kuudennesta puiteohjelmasta, jonka tavoitteena on lujittaa eurooppalaista tutkimusalueita.
33. Eurooppa-neuvosto vahvistaa Galileo-hankkeen strategisen merkityksen ja on tyytyväinen Euroopan avaruusjärjestö ESan Edinburghissa tekemään päätökseen myöntää hankkeelle 550 miljoonan euron rahoitus. Eurooppa-neuvosto pyytää neuvostoa jatkamaan työskentelyä kehittelyvaiheen rahoitusta koskevan päätöksen tekemiseksi maaliskuuhun 2002 mennessä sekä asetuksen antamiseksi kesäkuuhun 2002 mennessä Price Waterhouse Coopersin raportti huomioon ottaen.

Kestävä kehitys ja elämänlaatu

34. Eurooppa-neuvosto pani tyytyväisenä merkille neuvoston hyväksymät keskeiset ympäristöindikaattorit, jotka täydentävät sosiaalisia ja taloudellisia rakenneindikaattoreita ja joista komissio laatii lähiaikoina yhteenvetoraportin. Eurooppa-neuvosto arvioi tältä pohjalta ensimmäistä kertaa kestävän kehityksen strategian täytäntöönpanoa seuraavassa kokouksessaan keväällä Barcelonassa.
35. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen ilmastonmuutosta käsitelleen Marrakeshin konferenssin tuloksiin. Unioni noudattaa määrätietoisesti Kioton pöytäkirjaan perustuvia sitoumuksiaan ja vahvistaa, että se haluaa pöytäkirjan tulevan voimaan ennen Johannesburgissa järjestettävää kestävän kehityksen huippukokousta, jossa Euroopan unionia tulee edustamaan korkein poliittinen johto.
36. Euroopan unioni on pyrkinyt vastaamaan kansalaisten odotuksiin terveyden, kuluttajansuojan, turvallisuuden ja elämänlaadun aloilla. Eurooppa-neuvosto suhtautuu myönteisesti etenkin Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen, Euroopan lentoturvallisuusviraston ja Euroopan meriturvallisuusviraston perustamiseen. Komissio esittää mahdollisimman pian ehdotuksen Euroopan rautatieturvallisuusviraston perustamisesta. Eurooppa-neuvosto toteaa, että useita kuluttajansuojan lisäämiseen tähtääviä tekstejä on hyväksytty tuoteturvallisuutta, velkaantumista, verituotteisiin sovellettavia standardeja ja mikrobilääkkeiden maltillista käyttöä lääketieteessä koskevilla aloilla.

IV VAPAUTEEN, TURVALLISUUTEEN JA OIKEUTEEN PERUSTUVAN ALUEEN VAHVISTAMINEN

37. Eurooppa-neuvosto vahvistaa sitoumuksensa Tampereella määriteltuihin poliittisiin suuntaviivoihin ja tavoitteisiin ja toteaa, että vaikka edistystä on tapahtunut, tarvitaan lisäpontta ja uusia suuntaviivoja viiveiden kuromiseksi umpeen joillakin aloilla. Oikeus- ja sisäasioiden neuvoston istuntojen järjestäminen useammin auttaa vauhdittamaan työtä. Lisäksi on tarpeen, että unionin tekemät päätökset saatetaan nopeasti osaksi kansallista lainsäädäntöä ja että Maastrichtin sopimuksen voimaantulon jälkeen tehdyt yleissopimukset ratifioidaan viipymättä.

Todellinen yhteinen turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikka

38. Siitä huolimatta, että on saatu aikaan muun muassa Euroopan pakolaisrahasto, Eurodac-asetus ja tilapäistä suojelua koskeva direktiivi, edistyminen ei ole ollut niin nopeaa ja tuntuvaa kuin oli kaavailtu. Näin ollen on kehitettävä uudenlainen lähestymistapa.
39. Eurooppa-neuvosto sitoutuu hyväksymään Tampereen päätelmien perusteella mahdollisimman pian yhteisen maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan, jossa otetaan huomioon tarve saattaa tasapainoon pakolaisten suojelu vuoden 1951 Geneven yleissopimuksen periaatteiden mukaisesti, oikeutettu pyrkimys parempaan elämään sekä unionin ja sen jäsenvaltioiden vastaanottokyky.
40. Todellinen yhteinen maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikka edellyttää seuraavien välineiden käyttöönottoa:
- Otetaan maahanmuuttovirtoja koskeva politiikka huomioon Euroopan unionin ulkopoliitikassa. On varsinkin tehtävä eurooppalaisia takaisinottoa koskevia sopimuksia asianomaisten maiden kanssa uuden ensisijaisten tavoitteiden luettelon ja selkeän toimintasuunnitelman pohjalta. Eurooppa-neuvosto pyytää, että laitonta maahanmuuttoa ja ihmiskauppaa koskevan komission tiedonannon perusteella laaditaan toimintaohjelma.
 - Kehitetään eurooppalaista järjestelmää turvapaikkaa, maahanmuuttoa ja lähtömaata koskevien tietojen vaihtamiseksi. Toteutetaan Eurodac-järjestelmä ja pannaan täytäntöön asetus, jolla pyritään soveltamaan tehokkaammin Dublinin yleissopimusta nopeiden ja tehokkaiden menettelyjen avulla.
 - Vahvistetaan yhteiset vaatimukset turvapaikka-, vastaanotto- ja perheen yhdistämismenettelylle ja perustelluissa tapauksissa myös nopeutetuille menettelyille. Vaatimuksissa on otettava huomioon, että turvapaikanhakijoille on tarjottava apua.
 - Laaditaan erityisohjelmia syrjinnän ja rasismien torjumiseksi.
41. Eurooppa-neuvosto kehottaa komissiota tekemään 30. huhtikuuta 2002 mennessä muutetut ehdotukset turvapaikkamenettelystä, perheen yhdistämisestä ja Dublin II -asetuksesta. Lisäksi neuvostoa kehoitetaan nopeuttamaan niiden hankkeiden valmistelua, jotka liittyvät vastaanottoa koskeviin vaatimuksiin, käsitteen 'pakolainen' määrittelyyn ja toissijaisen suojelun muotoihin.

Ulkorajojen tehokkaampi valvonta

42. Unionin ulkorajojen parempi valvonta auttaa torjumaan terrorismia, laittomaan maahanmuuttoon liittyviä verkostoja ja ihmiskauppaa. Eurooppa-neuvosto pyytää neuvostoa ja komissiota määrittelemään ulkorajojen valvonnasta vastaavien yksiköiden väliset yhteistyömekanismit ja selvittämään ulkorajojen yhteisen valvontamekanismin tai yhteisten valvontayksiköiden perustamisen edellytyksiä. Eurooppa-neuvosto pyytää neuvostoa ja jäsenvaltioita toteuttamaan toimenpiteet yhteisen viisumintunnistusjärjestelmän perustamiseksi ja selvittämään mahdollisuutta perustaa yhteisiä konsulaatteja.

Eurojust sekä oikeudellinen yhteistyö ja poliisiyhteistyö rikosasioissa

43. Eurojustin perustamispäätös sekä poliisiyhteistyötä varten tarvittavien välineiden – Europolin, jonka toimivaltuuksia on lisätty, Euroopan poliisiakatemian ja poliisipäälliköiden työryhmän – käyttöön ottaminen ovat tärkeitä edistysaskelia. Neuvostoa kehoitetaan käsittelemään pikaisesti komission vihreää kirjaa Euroopan syyttäväviranomaisesta ottaen huomioon erilaiset oikeusjärjestelmät ja -perinteet. Eurooppa-neuvosto kehottaa perustamaan nopeasti tuomareiden koulutusta edistävän eurooppalaisen verkoston, jonka avulla voidaan lisätä oikeudellisen yhteistyön toimijoiden keskinäistä luottamusta.

Huumekaupan torjunta

44. Eurooppa-neuvosto muistuttaa, että huumekaupan torjuntaa on tehostettava ja komission asiaa koskeva ehdotus on hyväksyttävä kiireellisesti ennen vuoden 2002 toukokuun loppua. Eurooppa-neuvosto varaa itselleen oikeuden tehdä uusia aloitteita sen väliraportin perusteella, jonka komissio laatii huumausaineiden torjuntaa koskevan unionin toimintaohjelman täytäntöönpanosta.

Lainsäädäntöjen yhdenmukaistaminen, tuomioistuinten päätösten vastavuoroinen tunnustaminen ja eurooppalainen pidätysmääräys

45. Puitepäättös ihmiskaupan torjunnasta, eurooppalainen pidätysmääräys sekä terrorismirikosten ja vähimmäisrangaistusten yhteinen määrittely ovat merkittäviä edistysaskeleita. On jatkettava pyrkimyksiä oikeusjärjestelmien eroista johtuvien ongelmien ratkaisemiseksi erityisesti edistämällä tuomioistuinten päätösten tunnustamista sekä yksityis- että rikosoikeuden alalla. Perheoikeuden yhdenmukaistamisessa onkin saavutettu ratkaisevaa edistystä, kun välivaiheet on poistettu tiettyjen tuomioiden tunnustamisen ja etenkin rajat ylittävän lasten tapaamisoikeuden osalta.

V ULKOSUHTEET

Lähi-itä

46. Eurooppa-neuvosto antoi liitteessä III olevan julkilausuman.

Länsi-Balkan

47. Euroopan unioni on osallistunut täysipainoisesti alueen maiden kannustamiseen ja auttamiseen, jotta ne jatkaisivat toimiaan vakautus- ja assosiaatioprosessin puitteissa. Mahdollinen liittyminen unioniin ja unionin toimittama apu ovat avaintekijöitä, joilla tätä prosessia voidaan edistää ihmisoikeuksia, demokratian periaatteita ja kansainvälisesti tunnustettuja rajoja kunnioittaen. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen siihen, että Erhard Busek on nimitetty vakaussopimuksen koordinaattoriksi, ja kiittää hänen edeltäjänsä Bodo Hombachia tämän merkittävästä panoksesta alueen vakauden edistämisessä.
48. Unioni jatkaa entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian elvyttämisen ja vakauden tukemista muun muassa painottamalla Ohridin sopimuksen täysimääräisen täytäntöönpanon merkitystä. Eurooppa-neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä Kosovossa 17. marraskuuta pidettyjen vaalien johdosta. Ne merkitsivät väliaikaisen itsehallinnon prosessin alkamista kaikkien yhteisöjen ja vakauden hyväksi Yhdistyneiden Kansankuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselman nro 1244 mukaisesti. Se antaa YUTP:n korkealle edustajalle tehtäväksi tukea Belgradin ja Podgorican välistä vuoropuhelua, jotta neuvotteluteitse päästäisiin ratkaisuun demokraattisen Montenegron asemasta demokraattisessa Jugoslavian liittotasavallassa.

Afrikka

49. Lokakuussa pidetyssä Euroopan ja Afrikan välisessä ministerikokouksessa vahvistettiin unionin solidaarisuus Afrikan mantereeseen kanssa ja unionin tuki Kairossa toukokuussa 2000 aloitetulle vuoropuhelulle. Eurooppa-neuvosto pitää useiden Afrikan valtioiden päämiesten heinäkuussa julkistamaa Afrikan kehittämiseen tähtäävää uutta kumppanuutta erittäin hyvänä asiana. Tämä osoittaa heidän aikovan päättäväisesti sisällyttää hyvää hallintotapaa, vastuunottamista ja ihmisoikeuksia koskevat periaatteet Afrikan valtioiden hallitusten kehityspolitiikkoihin. Tämän osalta Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen konferenssin tuloksiin.
50. Eurooppa-neuvosto vahvistaa tukevansa täysin Lusakan ja Arushan sopimuksia, jotka ovat ainoa keino saada aikaan alueen maiden välille kestävä sopu ja todellinen vakaus. Tämän huomioon ottaen se on tyytyväinen siihen, että Kongon sisäisen vuoropuhelun uudelleen käynnistämiseen liittyen komissio allekirjoittaa Brysselissä tammikuussa 2002 Kongon demokraattista tasavaltaa koskevan kansallisen maaohjelman, mikä on selkeä osoitus siitä, että Euroopan unioni on sitoutunut toimimaan kaikkien kongolaisten hyväksi.
51. Eurooppa-neuvosto toistaa olevansa syvästi huolestunut Zimbabwen tilanteen huononemisesta ja kehottaa voimakkaasti Zimbabwen hallitusta toteuttamaan välittömästi kaikki toimenpiteet, jotka voisivat parantaa tilannetta, erityisesti lähipäivinä Cotonoun yleissopimuksen 96 artiklan perusteella käytäviä neuvotteluja ajatellen.

Venäjä

52. Brysselissä 3. lokakuuta 2001 pidetyssä huippukokouksessa vahvistettiin suuntaviivat, jotka ovat tärkeitä unionin ja Venäjän välisen strategisen kumppanuuden käytännön toteuttamiselle. Niihin sisältyy Euroopan yhteisen talousalueen käsitteen kehittäminen, energia-alan vuoropuhelun vahvistaminen, Kaliningradin erityistilanne, erityisesti henkilöiden liikkumiseen ja kauttakulkuun liittyvät kysymykset, sekä kauppakysymykset, mukaan lukien Venäjän liittyminen Maailman kauppajärjestöön. Euroopan unioni on sitoutunut vahvistamaan edelleen suhteitaan Venäjään ja odottaa huomattavaa edistymistä kaikissa näissä kysymyksissä. Poliittisia ja turvallisuuskysymyksiä koskevan vuoropuhelun sisältöä ja konkreettisia tuloksia on parannettava. Tämä olisi toteutettava yhteisiä etuja (Länsi-Balkan, Lähi-itä) koskevilla yhteisillä aloitteilla. Unionin ja Venäjän väliselle yhteistyölle olisi myös luotava rakenteet kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen pohjalta järjestäytyneen rikollisuuden, huumausainekaupan, terrorismin ja laittoman maahanmuuton torjunnan alalla.

Kehitysyhteistyö

53. Euroopan unioni katsoo, että paremmat kasvu- ja kehitysnäkymät voivat tarjota vankemman perustan rauhalle ja turvallisuudelle. Eurooppa-neuvosto kehottaa komissiota ja neuvostoa selvittämään Monterreyn konferenssia ja Johannesburgin maailman huippukokousta varten, millä tavalla unionin politiikkojen ja kansainvälisten politiikkojen yhteensovittamista voidaan kehityksen edistämiseksi parantaa.
54. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen siihen, että neuvosto on sitoutunut tarkastelemaan keinoja ja aikataulua, joiden mukaan jokainen jäsenvaltio voisi saavuttaa julkista kehitysapua koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien tavoitteen, joka on 0,7 prosenttia bruttokansantulosta, ja että neuvosto on sitoutunut jatkamaan toimia kehitysyhteistyövälineiden parantamiseksi varsinkin niissä maissa, joita on kohdannut kriisi tai konflikti.
55. Eurooppa-neuvosto korostaa, että kehitysapuun käytettävissä olevat määrärahat on pantava mahdollisimman nopeasti maksuun. Lisäksi se kehottaa neuvostoa ja komissiota tarkastelemaan Euro–Välimeri-kehityspankin perustamista.
56. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen 30. lokakuuta järjestettyyn konferenssiin globalisoitumisen vaikutuksista ja komissiolle annettuun toimeksiantoon analysoida globalisoitumisen rahoituksellisia näkökohtia ja erityisesti velan vähentämistä ja vaihtoehtoisia menetelmiä kehityksen rahoittamiseksi.
57. Koska virastojen kotipaikoista ei vielä ole tehty kokonaisvaltaista sopimusta, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen voi aloittaa toimintansa Brysselissä ja Eurojust voi aloittaa toimintansa Haagissa. Jos Euroopan syyttäjäviranomainen perustetaan, sen kotipaikka vahvistetaan 8. huhtikuuta 1965 tehdyn päätöksen määräysten mukaisesti.

VI MUUT PÄÄTÖKSET

58. Mont Blancin tunnelin onnettomuuden jälkeen St. Gothardin tunnelissa tapahtunut vakava onnettomuus muistuttaa siitä, että tarvitaan kiireellisesti toimenpiteitä tavarakuljetusten siirtämiseksi maanteiltä rautateille. Komissio esittää mahdollisimman nopeasti puiteehdotuksen infrastruktuurin käyttömaksuista sekä tunnelien turvallisuudesta. Väliaikaisena ratkaisuna Eurooppa-neuvosto pyytää komissiota tekemään ehdotuksen Itävallan liittymisasiakirjan pöytäkirjassa N:o 9 tarkoitetun ekopistejärjestelmän voimassaolon jatkamisesta, jotta liittymisneuvottelujen liikennettä koskeva luku voidaan saattaa päätökseen ennen vuoden loppua.

59. Eurooppa-neuvosto sitoutuu säilyttämään korkean ydinturvallisuustason unionissa. Se tähdentää, että ydinlaitosten turvallisuutta ja varmuutta on tarpeen valvoa. Se pyytää säännöllisiä raportteja jäsenvaltioiden ydinenergia-alan asiantuntijoilta, jotka pitävät tiiviisti yhteyttä komissioon.

Omia varoja koskevan uuden päätöksen ratifiointi

60. Eurooppa-neuvosto on pannut huolestuneena merkille, että joissain jäsenvaltioissa omia varoja koskeva uutta päätöstä ei ole vielä ratifioitu. Se korostaa, että Berliinin Eurooppa-neuvoston päätösten siirtäminen osaksi kansallista lainsäädäntöä on toteutettava määräaikojen puitteissa, ja kiirehtii jäsenvaltioita saattamaan ratifioimismenettelyt päätökseen mahdollisimman nopeasti siten, että omia varoja koskeva uusi päätös voi tulla viipymättä voimaan.
61. Eurooppa-neuvosto on pannut merkille sille toimitetut asiakirjat ja selvitykset sekä kaikki niissä olevat hyväksytyt neuvoston päätelmät (ks. liite IV). Se pyytää toimielimiä toteuttamaan mahdollisimman pikaisesti niiden edellyttämät jatkotoimet ottaen tarvittaessa täysimääräisesti huomioon näissä päätelmissä annetut poliittiset suuntaviivat.
-

LIITTEET
PUHEENJOHTAJAN PÄÄTELMIIN

LAEKENIN EUROOPPA-NEUVOSTO
14. JA 15. JOULUKUUTA 2001

LIITTEET

Liite I	Laekenin julistus Euroopan unionin tulevaisuudesta.....	<i>Sivu 19</i>
Liite II	Julkilausuma Euroopan yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan toimintakyvystä.....	<i>Sivu 27</i>
Liite III	Julkilausuma Lähi-idän tilanteesta.....	<i>Sivu 30</i>
Liite IV	Laekenin Eurooppa-neuvostolle toimitetut asiakirjat	<i>Sivu 32</i>

LAEKENIN JULISTUS
EUROOPAN UNIONIN TULEVAISUUDESTA

I EUROOPPA TIENHAARASSA

Vuosisatojen ajan kansat ja valtiot ovat yrittäneet saada sodin ja aseiden Euroopan mannerta hallintaansa. Kahden raskaan sodan heikentämässä ja maailmanpoliittista merkitystään menettäneessä Euroopassa tajuttiin, että unelma vahvasta ja yhtenäisestä Euroopasta voi toteutua vain rauhan ja yhteistyön kautta. Menneisyyden haamujen karkottamiseksi lopullisesti perustettiin aluksi hiili- ja teräsyhteisö, johon sittemmin lisättiin muita toimialoja kuten maatalous. Viimein aikaan saatiin todelliset tavaroiden, henkilöiden, palvelujen ja pääomien yhtenäismarkkinat, joihin lisättiin vuonna 1999 yhteinen raha. Eurosta tulee 1. tammikuuta 2002 alkaen osa 300 miljoonan eurooppalaisen arkea.

Euroopan unioni on siis kehittynyt vähitellen. Alussa toiminta keskittyi ennen muuta taloudelliseen ja tekniseen yhteistyöhön. Kun Euroopan parlamentti kaksikymmentä vuotta sitten valittiin ensimmäistä kertaa välittömällä vaaleilla, vahvistui siihen saakka ainoastaan neuvoston varaan perustunut demokraattinen legitimiys huomattavasti. Kymmenen viime vuoden aikana on myös ryhdytty rakentamaan poliittista unionia ja tekemään yhteistyötä sosiaalipolitiikan, työllisyyden sekä turvapaikka-, maahanmuutto-, poliisi- ja oikeusasioiden alalla, ulkopolitiikassa sekä yhteisessä turvallisuus- ja puolustuspolitiikassa.

Euroopan unioni on ollut menestys. Jo yli puolen vuosisadan ajan Euroopassa on vallinnut rauha. Pohjois-Amerikan ja Japanin ohella unioni on yksi maailman vauraimmista alueista. Unionin heikoimmassa asemassa olevat alueet ovat jäsenten yhteisvastuullisuuden ja talouskasvun hyötyjen oikeudenmukaisen jakamisen ansiosta saaneet muut suurimmaksi osaksi kiinni ja niiden elintaso on kohonnut huomattavasti.

Viisikymmentä vuotta perustamisestaan unioni on kuitenkin tienhaarassa, olemassaolonsa käännekohdassa. Euroopan yhdentyminen on lähellä. Unioni on laajentumassa ottamalla yli kymmenen uutta jäsenvaltiota, etupäässä Keski- ja Itä-Euroopan valtioita, ja kääntämässä siten lopullisesti yhden Euroopan historian synkimmistä lehdistä, joka oli toinen maailmansota ja sitä seurannut Euroopan keinoitekoinen kahtiajako. Euroopasta tulee vihdoinkin ilman verenvuodatusta yksi suuri perhe. On sanomattakin selvää, että tällainen todellinen muutos edellyttää erilaista lähestymistapaa kuin viisikymmentä vuotta sitten kuuden maan aloittaessa yhteistoiminnan.

Haaste Euroopan demokratialle

Euroopalla on samanaikaisesti kaksi haastetta, joista toinen on sen sisäinen ja toinen sen rajojen ulkopuolella.

Unionin sisällä Euroopan unionin toimielimiä on lähennettävä kansalaisiin. Kyse ei ole siitä, etteivätkö kansalaiset tukisi unionin päätavoitteita, mutta he eivät aina näe yhteyttä unionin tavoitteiden ja päivittäisen toiminnan välillä. He haluavat, että Euroopan unionin toimielimet olisivat keveämpiä ja vähemmän jähmeitä ja haluavat niiden olevan ennen muuta tehokkaita ja avoimia. Kansalaiset ovat myös sitä mieltä, että unionin olisi enemmän huolehdittava heitä konkreettisesti askarruttavista asioista eikä sen pitäisi puuttua yksityiskohtaisesti asioihin, jotka olisi luonteensa vuoksi parempi jättää jäsenvaltioissa ja alueilla valittujen edustajien huoleksi. Jotkut kokevat tämän todelliseksi uhaksi identiteetilleen. Tätäkin merkittävämpää ehkä on kuitenkin se, että kansalaiset katsovat kaiken usein tapahtuvan heidän tietämättään ja haluaisivat enemmän demokraattista valvontaa.

Euroopan uusi asema globaalistuneessa maailmassa

Rajojensa ulkopuolella Euroopan unionilla on taas vastassaan nopeasti muuttuva, globaalistunut maailma. Berliinin muurin murtumisen jälkeen näytti hetken siltä, että eläisimme pitkään ilman konflikteja vakaassa maailmanjärjestyksessä, joka perustuisi ihmisoikeuksiin. Vain muutamia vuosia myöhemmin tätä varmuutta ei enää ole. Syyskuun 11. päivä herätti meidän tylysti todellisuuteen. Vastavoimat eivät ole kadonneet: uskonnollinen fanaattisuus, etninen nationalismi, rasismi ja terrorismi leviävät ja alueelliset konfliktit, köyhyys ja alikehittyneisyys ruokkivat niitä jatkuvasti.

Mikä on Euroopan asema tässä muuttuneessa maailmassa? Nyt kun Eurooppa on vihdoin yhtenäinen, eikö sen pitä olla johtavassa asemassa uudessa maailmanjärjestyksessä, sellaisena valtana, joka pystyy sekä toimimaan vakauttavana tekijänä maailmanlaajuisesti että olemaan suunnannäyttäjänä monille maille ja kansoille? Eurooppa, joka on humanisten arvojen, *Magna Cartan*, *Bill of Rightsin*, Ranskan vallankumouksen ja Berliinin muurin murtumisen maanosa. Vapauden, yhteisvastuullisuuden ja monipuolisuuden maanosa, mikä tarkoittaa muiden kansojen kielten, kulttuurien ja perinteiden kunnioittamista. Ainoa raja Euroopan unionissa on demokratian ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen raja. Unioni on avoin yksinomaan maille, jotka kunnioittavat perusarvoja, kuten vapaita vaaleja, vähemmistöjen oikeuksia ja oikeusvaltiota.

Nyt kun kylmä sota on ohi ja elämme globaalissa, mutta samalla myös hyvin sirpaloituneessa maailmassa, Euroopan on kannettava vastuunsa globaalistumiskehityksen hallitsemisesta. Sen tehtävä on toimia valtana, joka päättäväisesti taistelee kaikkea väkivaltaa, kauhua ja fanaattisuutta vastaan, mutta joka on myös tietoinen räikeistä epäoikeudenmukaisuuksista maailmassa. Lyhyesti sanottuna valta, joka haluaa muuttaa olosuhteita maailmassa siihen suuntaan, että eivät vain rikkaat vaan myös köyhimmät maat saisivat hyötyä. Valta, joka pyrkii asettamaan globaalistumiselle eettiset rajat, toisin sanoen kytkemään sen yhteisvastuullisuuteen ja kestävään kehitykseen.

Euroopan kansalaisten odotukset

Kuva demokraattisesta ja maailmanlaajuisesti sitoutuneesta Euroopasta vastaa täsmälleen kansalaisten toiveita. Kansalaiset ovat useaan otteeseen vaatineet sitä, että unioni toimisi aktiivisemmin oikeuden ja turvallisuuden aloilla, rajat ylittävän rikollisuuden torjunnassa, muuttovirtojen hallinnassa sekä kaukaisilta konfliktialueilta tulevien turvapaikanhakijoiden ja pakolaisten vastaanottamisessa. Kansalaiset vaativat myös tuloksia työllisyyden alalla ja köyhyyden

ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunnassa sekä taloudellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden alalla. He vaativat myös yhteistä lähestymistapaa ympäristön pilaantumisen, ilmastonmuutosten ja elintarviketurvallisuuden aloilla. Lyhyesti sanoen nämä ovat kaikki rajat ylittäviä kysymyksiä, ja kansalaiset vaistomaisesti tuntevat, että ne voidaan ratkaista vain keskinäisellä yhteistyöllä. He haluavat Euroopan olevan enemmän mukana ulkopoliittisissa sekä turvallisuus- ja puolustusasioissa. Kansalaiset haluavat siis enemmän ja paremmin koordinoitua toimintaa ongelmapesäkkeiden poistamiseksi Euroopasta, sen ympäriltä ja muualta maailmasta.

Samaan aikaan kansalaiset katsovat, että unioni menee liian pitkälle ja on liian byrokraattinen monella muulla alalla. Sisämarkkinoiden asianmukaisen toiminnan ja yhteisen rahan on oltava edelleen lähtökohtana taloudellisen, rahoituksellisen ja verotuksellisen toimintaympäristön koordinoinnissa vaarantamatta kuitenkaan jäsenvaltioiden ja alueiden yksilöllisyyttä. Erilaisesta historiasta tai perinteestä johtuu usein kansallisia ja alueellisia eroja, jotka voivat olla rikastuttavia. Toisin sanoen tavoitteena pitäisi olla "hyvän hallintotavan" lisäksi se, että luodaan uusia mahdollisuuksia eikä lisätä jähmeyttä. Kansalaiset odottavat enemmän tuloksia ja parempia vastauksia konkreettisiin kysymyksiin eivätkä suinkaan halua eurooppalaista supervaltiota tai Euroopan unionin toimielimiä, jotka puuttuvat kaikkeen mahdolliseen.

Kansalaiset siis vaativat selkeää, avointa, tehokasta ja demokraattisesti toteutettavaa yhteisön lähestymistapaa, jonka ansiosta Eurooppa voi kasvaa suunnannäyttäjäksi maailman tulevaisuutta ajatellen. Tämä lähestymistapa tuottaa konkreettisia tuloksia eli lisää työpaikkoja ja kohentaa elämänlaatua, vähentää rikollisuutta, tuottaa tasokasta opetusta ja parempaa terveydenhuoltoa. Ei ole epäilystäkään siitä, että Euroopan on uusiuduttava ja uudistuttava.

II UUDISTUNEEN UNIONIN HAASTEET JA MUUTOSTARPEET

Unionista on tullut demokraattisempi, avoimempi ja tehokkaampi, ja sen on vastattava kolmeen perushaasteeseen: Miten Eurooppa-hanketta ja unionin toimielimiä voidaan tuoda kansalaisia ja varsinkin nuoria lähemmäksi? Miten järjestetään laajentuneessa unionissa poliittinen toiminta ja Euroopan poliittinen alue? Kuinka unionista luodaan uuden moninapaisen maailman vakauttava tekijä ja suunnannäyttävä? Vastaus näihin asioihin edellyttää täsmällisiä kysymyksiä.

Toimivaltuuksien tarkoituksenmukaisempi jako ja määrittely Euroopan unionissa

Kansalaiset kohdistavat Euroopan unioniin usein odotuksia, joita se ei aina täytä. Toisaalta kansalaisista vaikuttaa joskus siltä, että unioni on liian toimielias aloilla, joilla sen toiminta ei ole aina välttämätöntä. Unionin ja jäsenvaltioiden välistä toimivallanjakoa on siis selvennettävä, yksinkertaistettava ja mukautettava unionin uusiin haasteisiin. Tämä voi tarkoittaa sekä joidenkin tehtävien palauttamista jäsenvaltioille että uusien tehtävien antamista unionille tai olemassa olevien toimivaltuuksien laajentamista, jolloin on aina otettava huomioon jäsenvaltioiden tasavertaisuus ja keskinäinen solidaarisuus.

Ensinnäkin on kysyttävä, kuinka toimivallanjaosta voidaan tehdä avoimempi. Voidaanko siinä yhteydessä erottaa toisistaan selkeämmin kolme eri toimivaltatyyppiä: unionin yksinomainen toimivalta, jäsenvaltioiden toimivalta sekä unionin ja jäsenvaltioiden kesken jaettu toimivalta?

Millä tasolla toimivallan käyttö olisi tehokkainta? Kuinka tällöin sovelletaan toissijaisuusperiaatetta? Entä eikö ole täsmennettävä, että se toimivalta, jota ei perussopimuksissa anneta unionille, kuuluu yksinomaan jäsenvaltioille? Mitä seurauksia tällä on?

Seuraavien kysymysten tavoitteena näissä uusissa puitteissa ja yhteisön säännöstö huomioon ottaen on tarkistaa, onko syytä jakaa toimivaltuuksia uudelleen. Voidaanko tällöin ottaa ohjenuoraksi kansalaisten odotukset? Mitä tehtäviä unioni silloin saa? Toisaalta mitkä tehtävät on parempi jättää jäsenvaltioille? Mitä muutoksia eri alojen politiikkoihin on tehtävä perustamissopimuksessa? Kuinka laaditaan esimerkiksi yhdenmukaisempi yhteinen ulkopolitiikka ja puolustuspolitiikka? Onko Petersbergin tehtävät saatettava ajan tasalle? Halutaanko poliisiyhteistyössä ja rikosasioissa tehtävässä oikeudellisessa yhteistyössä noudattaa yhtenäisempää lähestymistapaa? Miten talouspolitiikkojen koordinoitua tehostetaan? Onko tehostettava yhteistyötä sosiaalisen osallisuuden, ympäristön, terveyden ja elintarviketurvallisuuden aloilla? Eikö unionin politiikan tavanomainen harjoittaminen ja sen toteuttaminen toisaalta pidä jättää nimenomaisesti jäsenvaltioille tai, jos niiden perustuslaki niin edellyttää, alueille? Eikö niiden pidä saada takeet siitä, että niiden toimivaltuuksiin ei kajota?

Lopuksi on pohdittava, miten varmistetaan se, ettei uusittu toimivallanjako johda vaivihkaa unionin toimivallan laajentumiseen tai jäsenvaltioiden ja alueiden yksinomaisen toimivallan murenemiseen. Miten voidaan samaan aikaan valvoa sitä, ettei unionin jatkuva kehittyminen pysähdy? Unionin on nimittäin myös tulevaisuudessa voitava vastata uusiin haasteisiin ja tapahtumiin sekä aloittaa uusia yhteisöpolitiikkoja. Onko perustamissopimuksen 95 ja 308 artiklaa tarkistettava tätä varten oikeuskäytännön perusteella?

Unionin välineiden yksinkertaistaminen

On tärkeää kysyä kuka tekee mitä. Yhtä tärkeä on kuitenkin kysymys siitä, kuinka unioni toimii ja mitä välineitä se käyttää. Perussopimukseen useaan otteeseen tehdyt muutokset ovat joka kerran johtaneet välineiden huomattavaan lisääntymiseen. Direktiivit ovat vähitellen muuttuneet yhä yksityiskohtaisemmaksi lainsäädännöksi. Keskeinen kysymys onkin siinä, onko unionin eri välineet määriteltävä uudelleen ja olisiko niiden määrää vähennettävä.

Onko siis erotettava toisistaan lainsäädäntö- ja täytäntöönpanotoimet? Onko lainsäädännöllisiä välineitä vähennettävä, niin että olisi sitovia sääntöjä, puitelainsäädäntöä ja ei-sitovia välineitä (lausuntoja, suosituksia, avointa koordinoitua)? Onko suotavaa käyttää useammin puitelainsäädäntöä, joka antaa jäsenvaltioille enemmän liikkumavaraa tavoitteiden saavuttamiseksi? Minkälaisilla toimivalta-alueilla avoin koordinoitua ja vastavuoroinen tunnustaminen ovat asianmukaiset välineet? Onko peruslähdekohtana edelleen suhteellisuusperiaate?

Demokraattisempi, avoimempi ja tehokkaampi Euroopan unioni

Euroopan unionin legitimiys perustuu sen vaalimiin demokraattisiin arvoihin, päämääriin, joihin se pyrkii, ja sen käytössä oleviin toimivaltuuksiin ja välineisiin. Mutta myös demokraattiset, avoimet

ja tehokkaat toimielimet ovat osa yhteisen Euroopan rakentamisen legitiimiyttä. Myös kansalliset parlamentit myötävaikuttavat tämän Eurooppa-hankkeen oikeutukseen. Nizzan sopimukseen liitettyssä julistuksessa unionin tulevaisuudesta korostetaan, että on tarpeen tarkastella niiden asemaa eurooppalaisissa rakenteissa. Yleisemmin ottaen voidaan pohtia, mihin aloitteisiin voitaisiin ryhtyä Euroopan julkisen alueen kehittämiseksi.

Ensimmäiseksi onkin kysyttävä, kuinka voidaan lisätä nykyisten kolmen toimielimen demokraattista legitiimiyttä ja avoimuutta.

Miten voidaan vahvistaa Euroopan komission auktoriteettia ja tehokkuutta? Nimeääkö komission puheenjohtajan Eurooppa-neuvosto, Euroopan parlamentti vai kansalaiset välittömissä vaaleissa? Onko Euroopan parlamentin asemaa vahvistettava? Laajennetaanko yhteispäätösoikeutta vai ei? Onko tarkistettava Euroopan parlamentin jäsenten vaalitapaa? Ovatko eurooppalaiset vaalipiirit tarpeellisia vai onko syytä pitäytyä kansallisesti määritellyissä vaalipiireissä? Voidaanko molemmat järjestelmät yhdistää? Onko neuvoston asemaa vahvistettava? Onko neuvoston toimittava lainsäätäjänä samalla tavoin kuin toimiessaan täytäntöönpanijana? Pitääkö avoimuutta silmällä pitäen neuvoston istuntojen olla julkisia, ainakin lainsäädäntöä hyväksyttäessä? Onko neuvoston asiakirjoihin tutustumisen oltava kansalaisille helpompaa? Ja miten varmistetaan toimielinten välinen tasapaino ja vastavuoroinen valvonta?

Toinen kysymys, joka myös liittyy demokraattiseen legitiimiyteen, koskee kansallisten parlamenttien asemaa. Onko niiden oltava edustettuina uudessa elimessä neuvoston ja Euroopan parlamentin rinnalla? Onko niillä oltava rooli sellaisilla unioniin liittyvillä aloilla, joilla Euroopan parlamentilla ei ole toimivaltaa? Onko niiden keskityttävä unionin ja jäsenvaltioiden väliseen toimivallan jakoon esimerkiksi siten, että ne valvovat etukäteen toissijaisuusperiaatteen noudattamista?

Kolmas kysymys koskee sitä, kuinka päätöksentekoa ja toimielinten toimintaa voidaan tehostaa noin 30 jäsenvaltion unionissa. Miten unioni voisi paremmin asettaa tavoitteensa ja painopisteensä ja varmistaa niiden paremman toteuttamisen? Onko tarpeen tehdä enemmän päätöksiä määräenemmistöllä? Kuinka voidaan yksinkertaistaa ja nopeuttaa neuvoston ja Euroopan parlamentin välistä yhteispäätösmenettelyä? Entä unionin puheenjohtajuuden vaihtuminen puolen vuoden välein? Mikä on Euroopan parlamentin tuleva asema? Mikä on neuvoston eri kokoonpanojen asema ja rakenne? Miten voidaan lisätä Euroopan ulkopoliittikan yhdenmukaisuutta? Kuinka voidaan vahvistaa unionin ulkopoliittisen edustajan ja ulkosuhteista vastaavan komission jäsenen välistä synergiaa? Onko unionin ulkoista edustusta kehitettävä edelleen kansainvälisillä foorumeilla?

Kohti Euroopan kansalaisten perustuslakia

Euroopan unionilla on tällä hetkellä neljä perussopimusta, joissa kaikissa käsitellään unionin tavoitteita, toimivaltaa ja politiikan välineitä. Yksinkertaistaminen on väistämätöntä avoimuuden nimissä.

Tällöin voidaan esittää neljä eri kysymyssarjaa. Ensimmäinen koskee nykyisten sopimusten yksinkertaistamista niiden sisältöä muuttamatta. Onko tarkasteltava uudelleen eroa unionin ja yhteisöjen välillä? Entä jako kolmeen pilariin?

Seuraavaksi voidaan tarkastella perussopimusten mahdollista uudelleenjärjestämistä. Onko erotettava toisistaan perussopimus ja muiden sopimusten määräykset? Onko tällainen kahtiajako suotavaa? Voiko se johtaa siihen, että perussopimuksen ja muiden sopimusten määräysten muutos- ja ratifiointimenettelyjen suhteen olisi eroja?

Edelleen on pohdittava sitä, pitääkö perusoikeuskirjan sisältyä perussopimukseen ja pitääkö Euroopan yhteisön liittyä Euroopan ihmisoikeusyleissopimukseen.

Lopuksi on kysyttävä, voivatko sopimusten yksinkertaistaminen ja niiden uusi järjestys aikanaan johtaa siihen, että unionille hyväksytään perustuslaki. Mitkä olisivat tällaisen perustuslain pääkohdat? Unionin edustamat arvot, kansalaisten perusoikeudet ja velvollisuudet, jäsenvaltioiden suhde unionissa?

III EUROOPAN UNIONIN TULEVAISUUTTA KÄSITTELEVÄN VALMISTELUKUNNAN KOOLLEKUTSUMINEN

Jotta seuraavan hallitustenvälisen konferenssin valmistelu olisi mahdollisimman laajaa ja avointa, Eurooppa-neuvosto on päättänyt kutsua koolle valmistelukunnan, joka muodostuu unionin tulevaisuudesta käytävän keskustelun tärkeimmistä osanottajista. Valmistelukunnan tehtävänä on käsitellä keskeisiä ongelmia, joita unionin tuleva kehitys tuo mukanaan, ja tarkastella erilaisia niihin soveltuvia ratkaisuja.

Eurooppa-neuvosto on nimittänyt valmistelukunnan puheenjohtajaksi Valéry Giscard d'Estaingin ja varapuheenjohtajiksi Giuliano Amaton ja Jean-Luc Dehaenen.

Kokoonpano

Puheenjohtajan ja kahden varapuheenjohtajan lisäksi valmistelukuntaan kuuluu 15 jäsenvaltion valtion- tai hallituksen päämiehen edustajaa (yksi kustakin jäsenvaltiosta), 30 kansallisten parlamenttien jäsentä (kaksi kustakin jäsenvaltiosta), 16 Euroopan parlamentin jäsentä ja kaksi komission edustajaa. Ehdokasvaltiot osallistuvat täysin valmistelukunnan keskusteluihin. Ne ovat niissä edustettuina samalla tavoin kuin jäsenvaltiot (yksi hallituksen edustaja ja kaksi kansallisen parlamentin jäsentä) ja osallistuvat samalla tavoin asioiden käsittelyyn, mutta ne eivät kuitenkaan voi estää jäsenvaltioiden kesken saavutettavaa yhteisymmärrystä.

Valmistelukunnan jäsenet voivat käyttää sijaista ainoastaan poissa ollessaan. Sijaiset nimetään samalla tavoin kuin varsinaiset jäsenet.

Valmistelukunnan puheenjohtajisto muodostuu valmistelukunnan puheenjohtajasta, valmistelukunnan kahdesta varapuheenjohtajasta ja yhdeksästä valmistelukunnan jäsenestä (kaikkien niiden hallitusten edustajat, jotka valmistelukunnan työn aikana toimivat neuvoston puheenjohtajina, kaksi kansallisten parlamenttien edustajaa, kaksi Euroopan parlamentin jäsenten edustajaa ja kaksi komission edustajaa).

Tarkkailijoiksi kutsutaan kolme talous- ja sosiaalikomitean edustajaa, kolme eurooppalaisten työmarkkinaosapuolten edustajaa, alueiden komitean puolesta kuusi edustajaa (jotka alueiden komitea nimeää alueiden, kaupunkien ja omaa lainsäädäntövaltaa käyttävien alueiden keskuudesta)

sekä Euroopan unionin oikeusasiamies. Yhteisöjen tuomioistuimen presidentti ja tilintarkastustuomioistuimen presidentti voivat puheenjohtajiston pyynnöstä pitää puheenvuoron valmistelukunnassa.

Valmistelukunnan työn kesto

Valmistelukunta pitää avajaisistuntonsa 1. maaliskuuta 2002, jolloin se nimittää puheenjohtajistonsa ja määrittää työskentelytapansa. Keskustelut on saatettava päätökseen vuoden kuluttua siten, että valmistelukunnan puheenjohtaja voi esittää niiden tulokset Eurooppa-neuvostolle.

Työskentelytapa

Puheenjohtaja valmistelee valmistelukunnan työskentelyn aloituksen julkisen keskustelun pohjalta. Puheenjohtajiston tehtävänä on viedä asioiden käsittelyä eteenpäin ja määritellä perusta valmistelukunnan ensi vaiheen työskentelylle.

Puheenjohtajisto voi kuulla komission yksiköitä ja valitsemiaan asiantuntijoita kaikista teknisistä kysymyksistä, joita sen mielestä on tutkittava tarkemmin. Se voi perustaa tätä varten ad hoc -työryhmiä.

Neuvosto pidetään ajan tasalla valmistelukunnassa käytävistä keskusteluista. Valmistelukunnan puheenjohtaja esittää kullekin Eurooppa-neuvostolle suullisen kertomuksen keskustelujen edistymisestä, ja tällöin voidaan myös kuulla valtion- tai hallitusten päämiesten mielipide.

Valmistelukunta kokoontuu Brysselissä. Sen keskustelut ja kaikki viralliset asiakirjat ovat julkisia. Valmistelukunta käyttää unionin yhtätoista työskentelykieltä.

Päätösasiakirja

Valmistelukunta tarkastelee erilaisia kysymyksiä. Se laatii päätösasiakirjan, jossa voi olla joko eri vaihtoehtoja, jolloin kunkin kohdalla mainitaan, missä määrin niitä kannatettiin, tai suosituksia, jos on päästy yhteisymmärrykseen.

Päätösasiakirja muodostaa yhdessä jäsenvaltioissa unionin tulevaisuudesta käytävän keskustelun tulosten kanssa lähtökohdan hallitustenvälisen konferenssin keskusteluille. Lopulliset päätökset tekee hallitustenvälinen konferenssi.

Keskustelufoorumi

Keskustelun laajentamiseksi ja kaikkien kansalaisten saamiseksi siihen mukaan perustetaan keskustelufoorumi kansalaisyhteiskuntaa edustavia organisaatioita varten (työmarkkinaosapuolet, taloudelliset toimijat, valtioista riippumattomat järjestöt, yliopisto- ja tiedemaailma jne.). Kyse on sellaisten järjestöjen jäsenellystä verkostosta, joille annetaan säännöllisesti tietoja valmistelukunnan työskentelystä ja jotka ottavat esityksillään osaa keskusteluun. Niitä voidaan kuulla tai niiden kanssa voidaan neuvotella tietyistä kysymyksistä puheenjohtajiston määrittelemällä tavalla.

Sihteeristö

Puheenjohtajistoa avustaa valmistelukunnan sihteeristö, jonka tehtävistä huolehtii neuvoston pääsihteeristö. Sihteeristön toimintaan voidaan ottaa mukaan komission asiantuntijoita ja Euroopan parlamentti.

**JULKILAUSUMA EUROOPAN YHTEISEN TURVALLISUUS- JA
PUOLUSTUSPOLITIIKAN TOIMINTAKYVYSTÄ**

- A)** Nizzassa ja Göteborgissa Eurooppa-neuvosto sitoutui saattamaan Euroopan unionin mahdollisimman pian toimintakykyiseksi ja tekemään tätä koskevan päätöksen viimeistään Laekenin Eurooppa-neuvostossa. Syyskuun 21. päivänä 2001 kokoontunut ylimääräinen Eurooppa-neuvosto vahvisti kyseisen tavoitteen: "unionin tehokkuus voidaan parhaiten varmistaa kehittämällä yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa (YUTP) sekä saattamalla Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikka (ETPP) mahdollisimman pikaisesti operatiiviseksi".

Sen ansiosta, että ETPP:aa kehitetään jatkuvasti vahvistamalla niin siviilialan kuin sotilaallisia voimavaroja ja että unioniin on perustettu asianmukaiset rakenteet, Euroopan unioni kykenee vastedes toteuttamaan kriisinhallintaoperaatioita. Unionin käytettävissä olevien keinojen ja voimavarojen kehittämisen ansiosta se kykenee asteittain hoitamaan yhä monitahoisempia operaatioita. Päätökset kyseisten voimavarojen käyttämisestä tehdään ottaen huomioon kunkin tilanteen erityispiirteet ja siten, että määräävänä tekijänä ovat käytettävissä olevat keinot ja voimavarat.

- B)** Toimintakyky on tulosta Kölnin ja Helsingin Eurooppa-neuvostojen jälkeen saavutetusta huomattavasta edistymisestä.

VOIMAVARAT

Sotilaallisia ja poliisivoimavaroja käsitelleiden konferenssien ansiosta on edistytty voimavaratavoitteiden toteuttamisessa. Jäsenvaltiot ovat tehneet kansallisiin päätöksiin perustuvia vapaaehtoisia tarjouksia. Sotilaallisten voimavarojen kehittäminen ei tarkoita eurooppalaisen armeijan perustamista. Euroopan unionin ulkopuoliset eurooppalaiset Naton jäsenvaltiot ja muut Euroopan unionin ehdokasvaltiot ovat tehneet sotilaallisia ja poliisivoimavaroja koskevia arvokkaita lisätarjouksia, joilla pyritään Euroopan voimavarojen lujittamiseen.

RAKENTEET JA MENETTELYT

Hyväksytyjen kriisinhallintaharjoituksia koskevien toimintalinjojen ja harjoitusohjelman pohjalta Euroopan unioni on aloittanut sotilaallisiin ja siviilikriisinhallintaoperaatioihin liittyvien rakenteidensa ja menettelyjensä testaamisen. Euroopan unioni on perustanut rakenteet ja menettelyt, joiden avulla se voi analysoida, suunnitella ja tehdä päätöksiä, ja siinä tapauksessa, että Nato ei ole kokonaisuudessaan mukana, käynnistää ja toteuttaa sotilaallisia kriisinhallintaoperaatioita.

EUROOPAN UNIONIN JA NATON VÄLISET JÄRJESTELYT

Euroopan unionin kriisinhallintavalmiuksia on vahvistettu kehittämällä Euroopan unionin ja Naton välistä neuvonpitoa, yhteistyötä ja avoimuutta Länsi-Balkanin kriisinhallintatoimissa.

KUMPPANIEK KANSSA SOVITUT JÄRJESTELYT

Euroopan unionin ulkopuolisten eurooppalaisten Naton jäsenvaltioiden ja muiden Euroopan unionin ehdokasvaltioiden sekä Kanadan, Venäjän ja Ukrainan kanssa sovittujen järjestelyjen täytäntöönpanoa on jatkettu.

- C) Merkittävää edistymistä on saatava aikaan, jotta Euroopan unioni kykenisi toteuttamaan kaikkiin Petersbergin tehtäviin liittyviä kriisinhallintaoperaatioita, myös laajuudeltaan, joukkojen toimintavalmiuteen saattamiseen kuluvalta ajaltaan ja monitahoisuudeltaan vaativimpia operaatioita.

SOTILAALLISTEN JA SIVIILIVOIMAVAROJEN TASAPAINOINEN KEHITTÄMINEN

Sotilaallisten ja siviilivoimavarojen tasapainoinen kehittäminen on välttämätöntä unionin tehokkaalle kriisinhallinnalle: tämä edellyttää kaikkien unionin käytettävissä olevien, niin sotilaallisten kuin siviilikeinojen ja -välineiden tiivistä koordinoimista.

Sotilaallisia voimavaroja on vahvistettava havaittujen puutteiden korjaamiseen pyrkivän Euroopan toimintasuunnitelman mukaisesti, ja kriisinhallintaharjoituksia koskevat toimintalinjat on pantava täytäntöön, jotta Euroopan unioni kykenisi asteittain toteuttamaan monitahoisempia operaatioita. On syytä palauttaa mieleen, että on tärkeää hyväksyä sotilaallisten voimavarojen kehittämisjärjestely, jotta vältettäisiin tarpeeton päällekkäisyys ja jotta niiden jäsenvaltioiden osalta, joita asia koskee, otettaisiin huomioon Naton puolustussuunnitteluprosessi sekä rauhankumppanuuden suunnittelu- ja arviointiprosessi (PARP).

Poliisialan toimintasuunnitelman täytäntöönpanolla pyritään varmistamaan unionin kyky saattaa nopeasti toimintavalmiuteen joukkoja poliisioperaatioissa. Euroopan unioni kehittää edelleen keinoja konkreettisten tavoitteiden saavuttamiseksi nopeasti ja niiden täytäntöönpanemiseksi seuraavilla painopistealoilla: oikeusvaltio, siviilihallinto ja pelastuspalvelu.

Kyseisen tavoitteen saavuttamiseksi Euroopan unioni ja erityisesti toimivaltaiset ministerit etsivät uusia ratkaisuja ja yhteistyömuotoja tarvittavien voimavarojen kehittämiseksi tämän selvityksen mukaisesti siten, että resursseja käytetään parhaalla mahdollisella tavalla.

NATON KANSSA SOVITTUJEN JÄRJESTELYJEN VIIMEISTELY

Euroopan unioni aikoo viimeistellä turvallisuusjärjestelyt Naton kanssa ja tehdä sopimukset, jotka koskevat varmuutta Naton operatiivisten suunnitteluvoimavarojen käyttömahdollisuudesta, oletusta ennalta määritettyjen Naton voimavarojen saatavuudesta sekä Euroopan unionin käyttöön asetettujen johtamisjärjestelyjen nimeämistä. Kyseiset sopimukset ovat keskeisen tärkeitä ETPP:lle ja lisäävät merkittävästi Euroopan unionin käytettävissä olevia voimavaroja.

KUMPPANIEEN KANSSA SOVITTUIEN JÄRJESTELYJEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Nizzassa 15 valtion ryhmän ja 6 valtion ryhmän kanssa sovittujen järjestelyjen täysimääräinen täytäntöönpano, näiden valtioiden sotilaallisia ja siviilivoimavaroja koskevat lisätarjoukset sekä niiden osallistuminen kriisinhallintaoperaatioon kyseisten järjestelyjen mukaisesti (muun muassa perustamalla operaatiota varten osallistujien komitea) vahvistavat merkittäväällä tavalla Euroopan unionin johtamia kriisinhallintaoperaatioita.

JULKILAUSUMA LÄHI-IDÄN TILANTEESTA

Tässä äärimmäisen vakavassa tilanteessa jokaisen on kannettava vastuunsa: väkivallan lopettaminen on välttämätöntä.

Rauhan on perustuttava Yhdistyneiden Kansakuntien päätöslauselmiin 242 ja 338 ja siihen, että

- vahvistetaan ja tunnustetaan täysin Israelin peruuttamaton oikeus elää rauhassa ja turvassa kansainvälisesti tunnustettujen rajojen sisällä
- perustetaan elinkelpoinen, itsenäinen ja demokraattinen Palestiinan valtio ja lopetetaan palestiinalaisalueiden miehitys.

Neuvottelujen käymiseksi, terrorismin kitkemiseksi ja rauhan rakentamiseksi Israel tarvitsee kumppanin, joka on palestiinalaishallinto ja sen vaaleilla valittu presidentti, Jasser Arafat. Sen kykyä torjua terrorismia ei saa heikentää. Euroopan unioni vetoaa uudelleen palestiinalaishallintoon, jotta se pyrkisi kaikin keinoin estämään terroriteot.

Euroopan unioni palauttaa mieliin osapuolilta vaaditut seuraavat sitoumukset:

- Palestiinalaishallinnon on sitouduttava hajottamaan Hamasin ja Islamilaisen Jihadin terroristiverkostot sekä pidättämään kaikki epäillyt ja saattamaan heidät oikeuteen sekä esitettävä arabiankielinen julkinen vetoomus aseellisen kansannousun lopettamiseksi.
- Israelin hallituksen on sitouduttava vetämään pois sotilasjoukkonsa ja lopettamaan oikeuden päätökseen perustumattomat teloitukset, rajojen sulkeminen ja kaikki palestiinalaisille asetetut rajoitukset, keskeyttämään siirtokuntien perustaminen ja lopettamaan palestiinalaisten infrastruktuureihin kohdistuvat toimet.

Näiden sitoumusten täytäntöönpano edellyttää palestiinalaishallinnolta ja Israelilta päättäväistä toimintaa.

Tenetin tulitaukosuunnitelman ja Mitchellin komission suositusten täytäntöönpano viipymättä ja ehdoitta on ainoa keino aloittaa uudelleen poliittinen vuoropuhelu.

Euroopan unioni on edelleen vakuuttunut, että puolueettoman valvontamekanismin perustaminen olisi molempien osapuolten edun mukaista. Unioni on valmis osallistumaan aktiivisesti mekanismiin.

Euroopan unionin, Yhdistyneiden Kansakuntien, Yhdysvaltojen, Venäjän federaation sekä niiden arabimaiden, joita kysymys eniten koskee, on välttämättä ja kiireellisesti ryhdyttävä päättäväisiin ja yhteensovitteluihin toimiin. Tätä varten Eurooppa-neuvosto on antanut korkealle edustajalle Javier Solanalle tehtäväksi jatkaa asianmukaisesti yhteydenpitoa.

Unioni pitää erittäin tärkeänä Palestiinaan keskittyvää talouden elvytysohjelmaa, jolla kannustetaan rauhaan.

Euroopan unioni jatkaa ponnistelujaan, jotta kaksi valtiota, Israel ja Palestiina, voisivat elää rinnakkain rauhan ja turvallisuuden vallitessa.

Lähi-idän rauha on kattava vasta, kun se koskee myös Syyriaa ja Libanonia.

**LAEKENIN EUROOPPA-NEUVOSTOLLE
TOIMITETUT ASIAKIRJAT**

- Komission strategia-asiakirja ja kertomus ehdokasvaltioiden edistymisestä Euroopan unioniin liittymisen valmisteluissa
[\(14117/01\)](#)
- 10. joulukuuta 2001 kokoontuneen neuvoston (yleiset asiat) päätelmät laajentumisesta
[\(15059/01 + REV 1 \(en\)\)](#)
- Puheenjohtajavaltion selvitys Euroopan unionin toimista Yhdysvalloissa tapahtuneiden terrori-iskujen johdosta
[\(14919/1/01 REV 1\)](#)
- Puheenjohtajavaltion selvitys Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikasta
[\(15193/01 + COR 1 \(de\) + COR 2 \(en\)\)](#)
- Puheenjohtajavaltion selvitys Tampereen Eurooppa-neuvoston päätelmien täytäntöönpanon arvioinnista
[\(14926/01 + COR 1 \(fr\) + COR 2 \(it\)\)](#)
- Komission tiedonanto tulostaulusta vapautteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan alueen toteutumisen seuraamiseksi Euroopan unionissa: puolivuotispäivitys (vuoden 2001 jälkipuolisko)
[\(13554/01\)](#)
- Neuvoston (sisämarkkinat, kuluttaja-asiat ja matkailu) päätelmät yleishyödyllisistä palveluista
[\(14866/01\)](#)
- Komission kertomus yleishyödyllisistä palveluista
[\(13235/01\)](#)
- Puheenjohtajavaltion selvitys sähkön ja kaasun sisämarkkinoista
[\(14943/01 + COR 1 \(fr, es\)\)](#)
- Neuvoston (Ecofin) selvitys taloudellisesta tilanteesta
[\(15232/01\)](#)

- Neuvoston (Ecofin) selvitys säästöjen verotuksesta (15325/01 + COR 1 (fr) + COR 2 (de) + COR 3 (en))
- Neuvoston päätelmät ympäristöön liittyvistä kestävä kehityksen pääindikaattoreista edistymisen seuraamiseksi kestävä kehitystä koskevan EU:n strategian täytäntöönpanossa ([14589/01 + COR 1 \(en\)](#))
- Neuvoston (ympäristö) päätelmät kestävä kehityksen strategiasta (Göteborgin Eurooppa-neuvostossa käsiteltyjen ympäristöön liittyvien kysymysten seuranta) ([15280/01](#))
- Neuvoston (ympäristö) päätelmät ympäristöalan kansainvälisestä hallinnosta ([15281/01](#))
- Vuoden 2001 yhteinen työllisyysraportti (neuvosto ja komissio) ([13421/01](#))
- Neuvoston (työllisyys ja sosiaalipolitiikka) päätös jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivoista vuodeksi 2002 ([14912/01 + COR 1 \(en\)](#))
- Komission suositus neuvoston suositukseksi jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan täytäntöönpanosta ([14911/01](#))
- Neuvoston (työllisyys ja sosiaalipolitiikka) päätelmät: Työllisyys- ja sosiaalipolitiikka: investoiminen laatuun (työn laatua mittaavat indikaattorit) ([14913/01 + ADD 1](#))
- Komission tiedonanto: Työllisyys- ja sosiaalipolitiikka: investoiminen laatuun – työllisyyskomitean raportti ([14263/01](#))
- Sosiaalisen suojelun komitean ja talouspoliittisen komitean yhteinen raportti tavoitteista ja työskentelymenetelmistä eläkkeiden alalla ([14098/01 + COR 1 \(nl\)](#))
- Komission tiedonanto sosiaalisen suojelun kehityksestä pitkällä aikavälillä: turvatut ja kestävät eläkkeet ([10672/01](#))
- Sosiaalisen suojelun komitean raportti köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä koskevista indikaattoreista ([13509/01 + ADD 1 REV 2](#))

- Komission ja neuvoston yhteinen raportti sosiaalisesta osallisuudesta
[\(15223/01 + COR 1 \(it\) + COR 2 \(fr\) + COR 3 \(fi\) + ADD 1 + ADD 2\)](#)
 - Neuvoston (työllisyys ja sosiaalipolitiikka) päätelmät ehdotuksesta asetukseksi sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta: parametrit asetuksen (ETY) N:o 1408/71 uudistamiseksi
[\(15045/01 + COR 1 \(en\)\)](#)
 - Neuvoston (työllisyys ja sosiaalipolitiikka) päätelmät ehdotuksesta asetukseksi sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta: asetuksen (ETY) N:o 1408/71 soveltamisalan ulottaminen kolmansien maiden kansalaisiin (oikeusperusta)
[\(15056/01\)](#)
 - Komission tiedonanto: 299 artiklan 2 kohta: Syrjäisimpien alueiden kestävän kehityksen strategian täytäntöönpano – edistymistä koskeva tilannekatsaus ja työohjelma sekä viitteellinen aikataulu
[\(15246/01\)](#)
 - Hallinnon yksinkertaistamista koskeva Mandelkernin ryhmän raportti
[\(14654/01\)](#)
 - Komission tiedonanto "Lainsäädännön yksinkertaistaminen ja parantaminen"
[\(15225/01\)](#)
 - Komission kertomus: säädöskäytännön parantaminen 2001
[\(15181/01\)](#)
 - Neuvoston valmistautuminen laajentumiseen: korkeana edustajana toimivan neuvoston pääsihteerin väliselvitys
[\(15100/01\)](#)
 - Neuvoston (yleiset asiat) selvitys Euroopan unionin Ukrainaa koskevan yhteisen strategian toteuttamisesta
[\(15195/01\)](#)
-